

ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนจังหวัดระยอง Understanding about Crime Scene Investigation of Rayong Police Inquiry Officers

วรรณพร สมนึก* และ วรทัช วิชชุวานิชย์
คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Wannaporn Somnuk* and Woratouch Witchuvanit
Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

Received: April 21, 2024 | Revised: June 9, 2024 | Accepted: August 21, 2024

บทความวิจัย (Research Article)

บทคัดย่อ

ตำรวจเป็นหน่วยงานที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับผิดชอบการอำนวยความสะดวกก่อนจะเข้าสู่ชั้นอัยการและศาล พนักงานสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการพิจารณาคดีความในชั้นอัยการและศาล พยานหลักฐานที่มีบทบาทมากในปัจจุบันคือ พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยองโดยทำการศึกษาจากพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 126 คน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในหัวข้อทั่วไปทางนิติวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนระดับความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี อายุราชการ 25 ปีขึ้นไป ประสบการณ์ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนอยู่ในช่วงระหว่าง 5-10 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและเคยเข้ารับการฝึกอบรมการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางนิติวิทยาศาสตร์ในระดับมาก จากการวิเคราะห์พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับอายุ อายุราชการ ประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน การเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ ($P\text{-value} \leq 0.05$) ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ จำนวนพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอ ขาดความรู้ในการเก็บรวบรวม

* Corresponding author, Email: Wgdumjennie@gmail.com

พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์บางชนิด พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยองมีความคิดเห็นว่าพนักงานสอบสวนจะต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานด้านการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์, พนักงานสอบสวน, นิติวิทยาศาสตร์

Abstract

Police play a crucial role in the justice system as they are primarily responsible for cases before they advance to the public prosecutor and judicial proceedings. Inquiry officers are responsible for collecting evidence at the crime scene for use in the prosecution and court trial stages. In modern times, forensic evidence has emerged as a pivotal component in legal proceedings. This study aimed to investigate 1) knowledge and perceptions of forensic evidence collection, and 2) problems and obstacles faced by inquiry officers in the Rayong Provincial Police concerning the collection of forensic evidence. The sample consisted of 126 inquiry officers from the Rayong Provincial Police, who were interviewed using questionnaires on general forensic science topics. Descriptive statistics were applied to personal data, and the correlation between personal variables and forensic science knowledge scores was assessed through One-Way ANOVA. The study revealed that the majority of inquiry officers in the Rayong Provincial Police were male, aged between 51 and 60, with 25 years or more of service. They had been serving as inquiry officers for 5-10 years, held a bachelor's degree, and had received training in forensic evidence collection. Most reported a high level of knowledge and understanding of forensic science. The analysis indicated statistically significant differences in mean scores ($P\text{-value} \leq 0.05$) based on age, years of service, experience as an inquiry official, and participation in forensic science training sessions. The problems and obstacles identified included insufficient personnel and a lack of knowledge in collecting specific forensic evidence. It is recommended that inquiry officers in the Rayong Provincial Police receive regular training in forensic evidence collection.

Keywords: Forensic Evidence, Inquiry Officer, Forensic Science

บทนำ

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมากในช่วงหลาย ๆ ปีที่ผ่านมาแต่เดิมเป็นสังคมเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่มีการเพาะปลูกเป็นอาชีพหลัก แต่ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเปลี่ยนจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีการย้ายถิ่นฐานของ

แรงงานเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมจนเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นสังคมเมือง ทำให้การขยายตัวของประชากรเพิ่มตาม หากพิจารณาจะเห็นได้ว่าสังคมมีความเจริญมากเท่าใดอาชญากรรมก็มีแนวโน้มที่สูงขึ้น หน่วยงานที่มีบทบาทกับเรื่องนี้เป็นอย่างมากคือ ตำรวจ เนื่องจากเป็นหน่วยงานแรกที่ได้รับผิดชอบก่อนจะเข้าสู่ชั้นพนักงานอัยการและการพิจารณาคดีของศาล และพนักงานสอบสวนมีหน้าที่เก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งพยานหลักฐานที่มีบทบาทมากในปัจจุบันคือพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เช่น การพิสูจน์คราบเลือด เอกลักษณ์บุคคลจากลายนิ้วมือ เป็นต้น พนักงานสอบสวนจะสอบสวนคดีอาญาทุกประเภทในเขตอำนาจรับผิดชอบหรือพื้นที่การปกครองของสถานีตำรวจ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและต้องเข้าใจในขั้นตอนของการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุอย่างแท้จริง เพื่อเชื่อมโยงไปถึงตัวผู้กระทำผิดและนำมาลงโทษตามกฎหมาย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสำคัญของความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดระยองที่มีต่อพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อได้ทราบว่าพนักงานสอบสวนนั้นมีความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มากน้อยเพียงใด และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวนในพื้นที่สถานที่เกิดเหตุของพื้นที่จังหวัดระยอง เนื่องจากประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวนย่อมส่งผลต่อการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มาคลี่คลายคดีที่เกิดขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้และความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของพนักงานสอบสวน

ตัวแปรต้น

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับชั้น
4. อายุราชการ
5. ระดับการศึกษา
6. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านสอบสวน
7. ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

ตัวแปรตาม

ระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวม
พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของ
พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทบทวนวรรณกรรม

1) แนวคิดการตรวจสอบที่เกิดเหตุและการเก็บรวบรวมวัตถุพยาน

สถานที่เกิดเหตุเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการสืบสวนสอบสวน เพื่อให้ได้พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่สามารถนำไปพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดจริง (Engsomboon, 2008) สำหรับการตรวจสอบที่เกิดเหตุถือว่ามีความสำคัญมากโดยเฉพาะในคดีที่ไม่มีประจักษ์พยานหรือไม่สามารถหาพยานบุคคลได้ หรือในคดีฆาตกรรมที่มีการเคลื่อนย้ายหลักฐานและพยายามบิดเบือนปกปิดข้อมูล (Chayaphan, 1994) การสอบสวนจึงเป็นการดำเนินการของพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนต้องรวบรวมหลักฐานทุกชนิดเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อหาข้อเท็จจริงและพิสูจน์ความผิด การถูกกล่าวหา นำไปสู่การทำให้ทราบถึงตัวผู้กระทำความผิด

การเก็บพยานวัตถุต้องทำบนความถูกต้องตามกฎหมายจึงถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่สามารถยอมรับได้ ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงอย่างแรกก่อนที่จะทำการเก็บพยานวัตถุคือผู้ที่ทำการเก็บพยานวัตถุกฎหมายจะต้องให้อำนาจในการเก็บคือ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน ส่วนวิธีการเก็บพยานวัตถุจะต้องเป็นวิธีที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้พยานวัตถุสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ โดยพยานวัตถุนั้นจะต้องมีลักษณะเป็นพยานวัตถุที่เก็บได้จากสถานที่เกิดเหตุต้องระบุรายละเอียดอย่างชัดเจนดำเนินการถูกต้องตามหลักขั้นตอนการเก็บพยานวัตถุ สามารถทวนกลับได้ว่าในช่วงเวลาหรือขั้นตอนทุกขั้นตอนใครเป็นผู้ควบคุมดูแล การดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายทุกขั้นตอน (Chamsuwannawong, 2003)

ปัจจุบันมีการนำเอาความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการตรวจพิสูจน์ ซึ่งพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่ดีสำหรับการสืบสวนหาผู้กระทำความผิด การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีอาญา โดยพยานหลักฐานที่มีการนำมาใช้ถือได้ว่าเป็นความก้าวหน้าในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาช่วยในการแก้ไขการค้นหาคำความจริง

2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Noikaew (2019) ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุ พบว่าพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมากที่สุดของหัวข้อการเก็บวัตถุพยาน โดยการเก็บวัตถุพยานจะต้องทำการเก็บวัตถุพยานที่มีแนวโน้มว่าจะสูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก ๆ แต่จากการศึกษาพบว่าพนักงานสอบสวนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการวัตถุพยาน

Yingcharoen (2018) ทำการวิจัยเรื่อง การสอบสวนคดีอาชญากรรมเฉพาะทางของพนักงานสอบสวน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมเฉพาะทางของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง จำนวน 230 นาย โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในหัวข้อทั่วไปทางนิติวิทยาศาสตร์ พบว่าร้อยละ 47.6 มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวนช่วงระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ และมีคะแนนเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจด้านนิติวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

Saenkaew (2019) ศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐมมีความรู้ความเข้าใจด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุยังไม่ถูกต้องคือ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินการเมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุ ขั้นตอนที่ 7 ขั้นตอนในการถ่ายภาพในสถานที่เกิดเหตุ และขั้นตอนที่ 9 ขั้นตอนของการตรวจค้นสถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียด

ระเบียบวิธีวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(1) กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ พนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 126 นาย จาก 16 สถานี ดังนี้ สภ.หนองग्रับ สภ.ปลวกแดง สภ.บ้านค่าย สภ.แกลง สภ.เขาชะเมา สภ.น้ำเป็น สภ.บ้านกร่ำ สภ.ปากน้ำประแสร์ สภ.นิคมพัฒนา สภ.เมืองระยอง สภ.เพ สภ.สำนักทอง สภ.บ้านฉาง สภ.มาบตาพุด สภ.ห้วยโป่ง และสภ.วังจันทร์

(2) กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ หัวหน้างานสอบสวน จากสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดระยองที่มีจำนวนพนักงานสอบสวนมากที่สุด 5 สถานี สถานีละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการจดบันทึกและบันทึกเสียง ทั้งนี้ได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นั้นมาเรียบเรียงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3) เครื่องมือการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณและแบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Close Ended Question) ประกอบด้วย เพศ อายุ ยศ อาวุธราชการ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

(2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์จากประเด็นผลการศึกษาที่เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ได้จากพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง จำนวน 126 ฉบับ ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยวิธีการทางสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลแสดงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์โดยค่าร้อยละ (Percentage)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจทางด้านพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)
4. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของหัวหน้างานสอบสวน จากสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดระยอง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 126 คนสามารถจำแนกตามตัวแปรได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน (126 คน)	ร้อยละ
จำแนกตามเพศ		
ชาย	113	89.7
หญิง	13	10.3
จำแนกตามอายุ		
21-30 ปี	32	25.5

	จำนวน (126 คน)	ร้อยละ
31-40 ปี	25	19.8
41-50 ปี	24	19.0
51-60 ปี	45	35.7
จำแนกตามอายุราชการ		
1-5 ปี	18	14.3
6-10 ปี	28	22.2
11-15 ปี	19	15.1
16-20 ปี	24	19.0
21-25 ปี	3	2.4
25 ปีขึ้นไป	34	27.0
จำแนกตามประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวน		
น้อยกว่า 5 ปี	36	28.5
5-10 ปี	50	39.7
11-15 ปี	29	23.0
16-20 ปี	8	6.4
มากกว่า 20 ปี	3	2.4
จำแนกตามระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	107	84.9
ปริญญาโท	19	15.1
ปริญญาเอก	0	0
จำแนกตามยศ		
ร้อยตำรวจตรี	2	1.6
ร้อยตำรวจโท	25	20.0
ร้อยตำรวจเอก	52	40.0
พันตำรวจตรี	22	17.6
พันตำรวจโท	25	20.0
พันตำรวจเอก	1	0.8
จำแนกตามการผ่านการอบรมการเก็บพยานหลักฐาน		
เคย	91	72.2
ไม่เคย	35	27.8

2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจของพนักงานสอบสวนในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ กำหนดข้อคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยสรุปผลการวิเคราะห์พบว่า

2.1 หากมีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายวัตถุพยานในที่เกิดเหตุให้เคลื่อนย้ายได้โดยไม่ต้องทำการบันทึกไว้ก่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 95.2 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 4.8 ตอบผิด

2.2 การเก็บวัตถุพยานจากในที่เกิดเหตุแต่ละชนิด ตัวอย่างเช่น คราบเลือด คราบสูลิจ คราบเขม่า ปืน มีวิธีการเก็บไม่แตกต่างกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.3 ตอบถูก ร้อยละ 12.7 ตอบผิด

2.3 การเก็บวัตถุพยานหลายชิ้นจากสถานที่เกิดเหตุ สามารถใส่วัตถุพยานหลายชิ้นลงหีบห่อวัตถุพยานถุงเดียวกันได้เนื่องจากเป็นวัตถุพยานจากสถานที่เกิดเหตุเดียวกัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.4 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 5.6 ตอบผิด

2.4 การเก็บตัวอย่างของวัตถุพยานควรเก็บให้ได้ครอบคลุมมากที่สุดเพราะสถานที่เกิดเหตุสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.4 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 1.6 ตอบผิด

2.5 การเก็บวัตถุพยานจะต้องเก็บวัตถุพยานที่จะสูญหายหรือเสียหายได้ง่ายเป็นลำดับแรก พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 93.7 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 6.3 ตอบผิด

2.6 การถ่ายภาพวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุทุกชิ้นควรถ่ายทั้งระยะไกล ระยะกลางและระยะใกล้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.4 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 1.6 ตอบผิด

2.7 การเก็บวัตถุพยานควรหลีกเลี่ยงการจับต้องวัตถุพยานโดยตรงและควรใส่ถุงมือหรือ PERSONAL PROTECTIVE EQUIPMENT: PPE ขณะเก็บ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 99.2 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 0.8 ตอบผิด

2.8 การตรวจเก็บวัตถุพยานเปื้อนเลือดที่มีลักษณะเป็นผ้า ให้นำไปตากแดดให้แห้งก่อน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.4 ตอบถูก ร้อยละ 47.6 ตอบผิด

2.9 รอยคราบติดอยู่บนวัตถุที่เคลื่อนย้ายไม่ได้ ให้ใช้สำลีพันปลายไม้ที่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้วชุบน้ำกลั่นพอหมาด เช็ดรอยคราบฝังลึกให้แห้งแล้วค่อยบรรจุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90.5 มีเพียงร้อยละ 9.5 ตอบผิด

2.10 ในการตรวจเก็บคราบโลหิตในจุดที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ในสถานที่เกิดเหตุ ให้ใช้ใบมีดโกนขูดคราบเลือดออกจากพื้นผิวเพื่อนำไปส่งตรวจแทน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52.4 ตอบถูก ร้อยละ 47.6 ตอบผิด

2.11 เส้นผมที่ขาด-หลุดร่วงตามธรรมชาติในสถานที่เกิดเหตุ สามารถนำไปใช้ในการตรวจพิสูจน์ DNA ได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.5 ตอบถูก ร้อยละ 32.5 ตอบผิด

2.12 การเก็บคราบสูลิจแห้งที่ติดอยู่บนเสื้อผ้าให้เก็บเสื้อผ้าส่งมาทั้งชิ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 84.9 ตอบถูก ร้อยละ 15.1 ตอบผิด

2.13 กรณีในสถานที่เกิดเหตุที่มีคราบโลหิตให้ใส่ถุงมือสองชั้นเสมอเพื่อป้องกันการติดเชื้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76.2 ตอบถูก ร้อยละ 23.8 ตอบผิด

2.14 การทำคำนิสสัญลักษณ์บนหัวกระสุนปืนที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุ สามารถทำคำนิสไว้ที่ใดก็ได้ที่เห็นชัด พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57.9 ตอบถูก ร้อยละ 42.1 ตอบผิด

2.15 หากจำเป็นจะต้องจับอาวุธปืนที่ตกอยู่ในสถานที่เกิดเหตุให้ใช้ของแข็งสอดเข้าที่ลากลึงปืน แล้ววัดขึ้นเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้รอยนิ้วมือไปติดอาวุธปืน พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 51.6 ตอบถูก ร้อยละ 48.4 ตอบผิด

2.16 กรณีที่มีความจำเป็นต้องเคลื่อนย้ายศพ ให้บันทึกตำแหน่งของศพ สภาพของเสื้อผ้า รวมทั้งถ่ายภาพศพในทุกมุมก่อนเคลื่อนย้าย พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 98.4 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 1.6 ตอบผิด

2.17 กรณีเพลิงไหม้หลังจากเพลิงสงบ สมควรอนุญาตให้เจ้าของบ้านเข้าไปสำรวจทรัพย์สินที่เสียหายได้ก่อนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 81.0 ตอบถูก ร้อยละ 19.0 ตอบผิด

2.18 ลูกกระสุนปืนและปลอกกระสุนปืนที่ตรวจพบในสถานที่เกิดเหตุ ให้บรรจุในภาชนะที่ป้องกันการกระแทกและให้แยกบรรจุหีบห่อแต่ละชิ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 96.0 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 4.0 ตอบผิด

2.19 เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับแจ้งว่ามีเหตุเพลิงไหม้ขึ้น จุดประสงค์หลักในการไปสถานที่เกิดเหตุ คือการตรวจสอบหาสาเหตุและจุดต้นเพลิงของไฟ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 94.4 ตอบถูก มีเพียงร้อยละ 5.6 ตอบผิด

2.20 อุบัติเหตุจราจร รอยไถล รอยเบรก รอยหยดของน้ำมันเครื่อง ล้วนเป็นวัตถุพยานสำคัญที่ต้องป้องกันรักษาไว้ด้วยเสมอ พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88.1 ตอบถูก ร้อยละ 11.9 ตอบผิด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

เพศ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
ชาย	113	16.14	1.931	.182	15.78	16.50	9	19
หญิง	13	16.31	1.601	.444	15.34	17.28	13	19
total	126	16.16	16.16	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		t	Sig.
Between Groups		.322		1	.322		.089	.766
Within Groups		448.504		124	3.617			
Total		448.825		125				

P-Value ≤ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีเพศที่แตกต่างกันด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.766 มากกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีเพศที่ต่างกันส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

อายุ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
21-30	32	16.63	1.601	.283	16.05	17.20	13	19
31-40	25	17.28	1.308	.262	16.74	17.82	15	19
41-50	24	15.54	2.146	.438	14.64	16.45	9	19
51-60	45	15.53	1.890	.282	14.97	16.10	10	19
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
Between Groups		65.127		3	21.709		6.903	<.001*
Within Groups		383.698		122	3.145			
Total		448.825		125				

* P-Value $\leq$ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีอายุที่แตกต่างกันด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ <.001 น้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุที่ต่างกันส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุราชการกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

อายุราชการ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Mini mum	Maxi mum
					Lower Bound	Upper Bound		
1-5	18	16.39	1.420	.335	15.68	17.10	13	19
6-10	28	17.39	1.474	.279	16.82	17.96	13	19
11-15	19	16.32	1.916	.440	15.39	17.24	11	19
16-20	24	15.83	1.659	.339	15.13	16.53	14	19

21-25	3	16.67	1.155	.667	13.80	19.54	16	18
25 ปี ขึ้นไป	34	15.12	2.056	.353	14.40	15.84	9	18
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
Between Groups		84.234		5	16.847		5.545	<.001*
Within Groups		364.591		120	3.038			
Total		448.825		125				

* P-Value $\leq$ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีอายุราชการที่แตกต่างกันด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ <.001 น้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีอายุราชการที่ต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างยศกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

ยศ	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Mini mum	Maxi mum
					Lower Bound	Upper Bound		
ร้อยตำรวจตรี	2	14.00	2.828	2.000	-11.41	39.41	12	16
ร้อยตำรวจโท	25	16.72	1.595	.319	16.06	17.38	13	19
ร้อยตำรวจเอก	51	15.86	2.000	.280	15.30	16.43	9	19
พันตำรวจตรี	22	16.68	1.783	.380	15.89	17.47	14	19
พันตำรวจโท	25	15.96	1.859	.372	15.19	16.73	10	18
พันตำรวจเอก	1	15.00					15	15
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
Between Groups		31.255		5	6.003		1.720	.135
Within Groups		414.153		120	3.490			
Total		445.408		125				

P-Value $\leq$ 0.05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมียศที่แตกต่างกันด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมี

ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.135 มากกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มียศที่ต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนระดับการศึกษากับระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

ระดับการศึกษา	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Mini mum	Maxi mum
					Lower Bound	Upper Bound		
ปริญญาตรี	107	16.16	1.839	.178	15.81	16.51	10	19
ปริญญาโท	19	16.16	2.243	.514	15.08	17.24	9	19
ปริญญาเอก								
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
Between Groups		.000		1	.000		.000	.998
Within Groups		448.825		124	3.620			
Total		448.825		125				

P-Value ≤ 0.05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.998 มากกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์กับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

การฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval For Mean		Mini mum	Maxi mum
					Lower Bound	Upper Bound		
เคย	91	16.48	1.715	.180	16.13	16.84	10	19
ไม่เคย	35	15.31	2.097	.354	14.59	16.03	9	19
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		Df	Mean Square		t	Sig.
Between Groups		34.557		1	34.557		10.34	.002*
Within Groups		414.268		124	3.341			
Total		448.825		125				

* P-Value ≤ 0.05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างกันด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.002 น้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประสพการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวนกับคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน

ประสพการณ์ ในการ ปฏิบัติงาน	N	Mean	Std. Deviation	Std Error	95% Confidence Interval For Mean			
					Lower	Upper	Mini	Maxi
					Bound	Bound	mum	mum
1	10	16.60	1.578	.499	15.47	17.73	15	19
2	8	16.13	1.727	.611	14.68	17.57	13	18
3	12	17.33	1.231	.355	16.55	18.12	15	19
4	6	15.50	1.517	.619	13.91	17.09	13	17
5	5	17.00	1.581	.707	15.04	18.96	15	19
6	7	17.43	1.397	.528	16.14	18.72	15	19
7	11	17.09	1.136	.343	16.33	17.85	15	19
8	12	16.50	1.567	.452	15.50	17.50	14	19
9	5	15.80	1.483	.663	13.96	17.64	14	18
10	10	15.80	3.011	.952	13.65	17.95	10	19
11	12	15.25	1.422	.411	14.35	16.15	13	18
12	13	14.38	2.468	.684	12.89	15.88	9	18
15	4	16.00	1.826	.913	13.09	18.91	14	18
17	3	16.00	.000	.000	16.00	16.00	16	16
18	2	16.00	2.828	2.000	-9.41	41.41	14	18
19	2	16.00	2.828	2.000	-9.41	41.41	14	18
20	1	17.00					17	17
23	1	17.00					17	17
31	1	15.00					15	15
35	1	15.00					15	15
total	126	16.16	1.895	.169	15.82	16.49	9	19
		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
Between Groups		104.033		19	5.475		1.683	.050*
Within Groups		344.792		106	3.253			
Total		448.825		125				

* P-Value ≤ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนระดับความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน กรณีมีประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวนแตกต่างกันด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เท่ากับนัยสำคัญที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจที่แตกต่างกัน

4. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานต่อพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของหัวหน้างานสอบสวน จากสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดระยอง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เรียบเรียงผลการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

4.1 ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกระบวนการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนว่ามีความเหมาะสมแล้วหรือไม่ อย่างไรบ้าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลว่า “มีความเหมาะสม แต่มีความไม่ครอบคลุมในบางส่วนความไม่ครอบคลุมในบางส่วนของกระบวนการการเก็บรวบรวมวัตถุพยานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุ ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่สถานที่เกิดเหตุอยู่ไกลพอสมควรทำให้เกิดความล่าช้าในการเข้าถึงสถานที่เกิดเหตุ อาจประกอบด้วย เวลา ระยะทางและบุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจทำให้สภาพและคุณค่าของวัตถุพยานลดน้อยลง ในบางที่พนักงานสอบสวนเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่ถูกต้อง ทำให้คุณค่าของวัตถุพยานลดลง”

4.2 พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญและมีผลต่อการดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือไม่ อย่างไร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลว่า “พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญต่อการทำงานของพนักงานสอบสวนเป็นอย่างมาก ในกรณีที่เป็คดีความผิดที่ไม่มีประจักษ์พยาน” กล่าวคือ ไม่ทราบข้อมูลของตัวผู้กระทำความผิด ไม่พบเบาะแสเพิ่มเติม “หากมีพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุจะเป็นพยานหลักฐานชิ้นสำคัญ ทำให้เชื่อมโยงเหตุการณ์ระหว่างตัวผู้กระทำความผิดกับสถานที่เกิดเหตุ” โดยสรุป ผู้ให้ข้อมูลเชื่อว่าสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญและมีผลต่อการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลว่า “พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์เป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักทำให้สำนวนคดีมีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ แต่ในบางกรณีก็ไม่สามารถนำผลการตรวจพิสูจน์มาใช้ประกอบสำนวนคดีของพนักงานสอบสวนได้ เนื่องจากผลการพิสูจน์ไม่สามารถระบุตัวบุคคลผู้กระทำความผิดได้”

4.4 ความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีผลต่อการตัดสินคดีอย่างไร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลว่า ความถูกต้องของกระบวนการการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่เกิดเหตุ “การป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุได้กระทำอย่างถูกต้อง มีการปนเปื้อนของวัตถุพยานหรือไม่ การครอบครองวัตถุพยานในแต่ละหน่วยงานที่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ต้องเกิดจากการเก็บรวบรวมวัตถุพยานที่ถูกต้องตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายทั้งหมด หากการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ไม่ถูกต้องจะทำให้คุณค่าของวัตถุพยานลดลง” จากประเด็นนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่า พนักงานสอบสวนจะขาดความน่าเชื่อถือ น้ำหนักพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะรับฟังเพื่อประกอบการพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการและประกอบการพิจารณาคดีของศาลในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิด

4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่เกิดเหตุต่อการดำเนินคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดระยองเป็นอย่างไร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อมูลว่า ในพื้นที่จังหวัดระยองพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จังหวัดระยองเป็นเมืองที่มีแหล่งท่องเที่ยวมีชื่อเสียงมากมายและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว เกษตรกรรม “เมื่อเกิดเหตุขึ้นพนักงานสอบสวนจะทำการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุเพื่อประกอบสำนวนคดี มักพบปัญหาและอุปสรรคในการใช้พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์จากสถานที่เกิดเหตุต่อการดำเนินคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดระยอง” ยกตัวอย่างเช่น การมีบุคลากรไม่เพียงพอหากมีคดีหลายคดีในพื้นที่เดียวกัน จำนวนของพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอทำให้การตรวจสถานที่เกิดเหตุเกิดความล่าช้าอาจทำให้วัตถุพยานถูกทำลายเสียหายได้ การขาดแคลนงบประมาณในการป้องกันสถานที่เกิดเหตุอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกันสถานที่เกิดเหตุไม่เพียงพอทำให้ในการปฏิบัติงานบางครั้งพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ไม่ได้สวมใส่อุปกรณ์เพื่อป้องกันการปนเปื้อนวัตถุพยานในสถานที่เกิดเหตุ การขาดความรู้ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุของบุคลากรที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงานสอบสวน ผู้บังคับบัญชาและประชาชน จึงมีความเห็นว่า “สถานีตำรวจควรต้องมีเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานหรือผู้เชี่ยวชาญอยู่ประจำสถานีตำรวจ สำหรับกรณีที่มีเหตุเกิดขึ้นหากมีคดีหลายคดีในพื้นที่เดียวกัน จะสามารถทำให้การเก็บรวบรวมวัตถุพยานสามารถดำเนินการได้ทันทีซึ่งจะทำให้พยานหลักฐานมีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้นและเห็นควรให้พนักงานสอบสวนเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุอย่างสม่ำเสมอ”

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่าพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี อายุราชการ 25 ปีขึ้นไป ประสบการณ์ที่ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 5-10 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทตามลำดับ โดยมีชั้นยศเป็นร้อยตำรวจตรีถึงพันตำรวจเอก ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.16 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.89 จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรส่วนบุคคลของพนักงานสอบสวนในเขตพื้นที่จังหวัดระยองกับระดับความรู้ความเข้าใจด้าน

นิติวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่าง อายุ อายุราชการ ประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน ซึ่งสอดคล้องกับ Yosprasit T. (2018) ที่พบว่า พนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากมักนำความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย และสอดคล้องกับ Saenkaew K. (2019) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนางานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุของสถานีตำรวจในเขตพื้นที่ตำรวจภูธร ภาค 8 จากการวิเคราะห์พบว่าตำแหน่งและอายุของพนักงานสอบสวนมีผลต่อการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ส่วนการเข้ารับการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความรู้ความเข้าใจ ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่ระดับนัยสำคัญ ($P\text{-Value} \leq 0.05$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Noikaew R. (2019) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้กับพนักงานสอบสวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่เพศ ชั้นยศ ระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ($P\text{-Value} > 0.05$) ซึ่งสอดคล้องกับ Yingcharoen K. (2018) ที่ทำการศึกษาเรื่องความเข้าใจ และการใช้นิติวิทยาศาสตร์ในการสอบสวนคดีอาชญากรรมเฉพาะทางโดยทำการศึกษาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมเฉพาะทางของกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง จำนวน 230 นาย โดยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ในหัวข้อทั่วไปทางนิติวิทยาศาสตร์เพศ ชั้นยศ ระดับการศึกษา ผลจากการวิเคราะห์พบว่าไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติวิทยาศาสตร์

ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจในสังกัดตำรวจภูธร จังหวัดระยอง คือ จำนวนพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอต่อจำนวนคดี การขาดความรู้ในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ Koloy (2021) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของตำรวจภูธร จังหวัดตราด ผลจากการวิเคราะห์เมื่อมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นในพื้นที่หลายแห่งในเวลาเดียวกัน เมื่อถึงสถานที่เกิดเหตุกำลังตำรวจมีไม่เพียงพอทำให้ทำงานได้ไม่ครอบคลุม และยังพบว่าปัญหาและอุปสรรคด้านนิติวิทยาศาสตร์ต่อแนวทางการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีจำนวนสัดส่วนต่อพื้นที่รับผิดชอบไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ปัญหาเรื่องการติดต่อประสานงานและขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐและภาคประชาชน การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่หน่วยงานรัฐและประชาชนยังไม่ครอบคลุมทั่วถึงควรลดขั้นตอนบางขั้นตอนลงเพื่อความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน จัดอบรมความรู้ความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ แก่ประชาชน เพื่อความเข้าใจและความสะดวกรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุ

พนักงานสอบสวนส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่จังหวัดระยองมีความรู้ ทักษะ และความชำนาญในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับ Uamfung (2013) พบว่าพนักงานสอบสวนของกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เห็นว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญมากที่สุด สามารถ

นำมาใช้ในการสืบสวนสอบสวนโดยการนำพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ในสถานที่เกิดเหตุมาใช้ในการดำเนินคดีอาญาเพื่อทำให้เกิดความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

บทสรุป

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุ อายุราชการ ประสบการณ์ในตำแหน่งพนักงานสอบสวน และการฝึกอบรมด้านนิติวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางสถิติกับความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ในการเก็บพยานหลักฐานและสถานที่เกิดเหตุ ปัญหาอุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับหัวหน้างานสอบสวนสถานีตำรวจในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดระยอง คือ จำนวนพนักงานสอบสวนไม่เพียงพอต่อจำนวนคดี การขาดความรู้ในการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์บางชนิด และอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอ ซึ่งแนวทางสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บพยานหลักฐานสิ่งที่สำคัญคือ ควรมีการจัดการฝึกอบรมการเก็บพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจัดสรรเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการปฏิบัติงานนั้นมีความถูกต้องอย่างถูกต้องตามหลักการและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. จัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรที่มีหน้าที่ปฏิบัติในสถานที่เกิดเหตุตระหนักถึงการปฏิบัติตนในสถานที่เกิดเหตุอย่างเหมาะสมเพื่อเป็นการรักษาสภาพของสถานที่เกิดเหตุรวมถึงการให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญของสถานที่เกิดเหตุ
2. ศึกษาสถานีตำรวจในแต่ละจังหวัดเกี่ยวกับระดับความรู้ความเข้าใจในด้านการเก็บรวบรวมหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเก็บรวบรวมหลักฐาน

เอกสารอ้างอิง

- Chamsuwanawong, A. (2003). *Forensic Science 1 for Crime Investigation*, 4th Edition. Bangkok. TCG Printing. (In Thai).
- Chayaphan P. (1994). *Basic knowledge of criminal investigation* Bangkok: Silpsiam Printing Printing Ltd. (In Thai).
- Chudchawinporn Y. (2010). *Analysis of dika judgments in crominalcases that used forevisic evidence at trial: cases during the year 1997-2006*. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Engsomboon S. (2008). *Preliminary inspection of the crime scene*. Royal Police Cadet Academy, Nakhon Pathom. (In Thai).

- Koloy N. (2021). *The guideline for the development of knowledge about the collection of evidence in forensic science of provincial police at Trat province*. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Noikaew R. (2019). *The Study of the Significance of Forensic Evidence and Utilization in Criminal Case: Satun Provincial Police Station*. Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Saenkaew K. (2019). *The crime scene investigation development of the police station in provincial police region 8*. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Uamfung, W. (2013). *Knowledge and opinions of inquiry officer about collects forensic evidence metropolitan police division 7*. Master of Science Program in Forensic Science an Independent Study. Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Yingcharoen K. (2018). *Inquiry police officers' understanding and use of forensic science in the investigation of specialized criminal cases*. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).
- Yosprasit T. (2018). *Knowledge and opinion for collect of evidence in forensic science of inquiry officer in Metropolitan police division 8*. Master of Science Thesis, Silpakorn University, Nakhon Pathom. (In Thai).